

Styre: Universitetsstyret

Styresak: 61/17

Møtedato: 01.06.2017

Dato: 09.05.2017

Arkivsaksnr: 2017/314

Utdanningsmelding 2016

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- Fakultetenes utdanningsmeldinger
https://eph-uib.uhad.no/ephorte/shared.aspx/default/details.aspx?f=viewDB&DL_JPID_JP=764245&DB_DOKID=1089639
- Styresak 89/16, *Utdanningsmelding 2015*
<http://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/us2016-089.pdf>

Saken gjelder:

Styret skal i henhold til Kvalitetshandboka hvert år utarbeide utdanningsmelding. Vedlagt følger forslag til utdanningsmelding 2016.

Fakultetenes utdanningsmeldinger viser en stor bredde i måloppnåelser og utfordringer, og meldingene danner et godt grunnlag for det enkelte fakultets prioritering av tiltak og satsinger i perioden.

Blant hovedprioriteringene i 2016 har vært arbeidet med å øke gjennomføringen, herunder arbeidet med mentorordninger, rekruttering og internasjonalisering.

Tabell 1 Kilde: Database for statistikk og høyere utdanning (DBH).

UiB - nøkkeltall	2012	2013	2014	2015	2016
Studenter	14713	14897	15287	16014	16555
Avlagt årsenheter	10176	10296	10279	10909	11150
Bachelorkandidater	1039	1087	1091	1081	1122
Masterkandidater	758	750	755	805	714
Profesjonskandidater	650	646	598	626	650
Andel kandidater med utenlandsopphold	28	26	31	30	31
Fulltidsekvivalente studenter per faglig årsverk	6,9	7,0	6,9	7,2	7,3

Forslag til vedtak:

Universitetsstyret tar utdanningsmeldingen for 2016 til orientering, og vedtar oppretting og nedlegging av studieprogrammer i tråd med saksforelegget.

Kjell Bernstrøm
universitetsdirektør

09.05.2017/Mustafa Hussain/ Christen Soleim

Saksframstilling

Styre:
Universitetsstyret

Styresak:
61/17

Møtedato:
01.06.2017

Arkivsaksnr:
2017/314

Utdanningsmelding 2016

Bakgrunn

Å tilby internasjonalt anerkjent forskningsbasert utdanning med høy faglig kvalitet, skal være det overordnede prinsipp for utdanningene ved Universitetet i Bergen. Fokus i fakultetenes utdanningsmelding for 2015 er oppfølging av prioriteringer omtalt i fjorårets meldinger, og planer og prioriteringer for 2016. Prioriterte punkter her er fakultetenes arbeid med gjennomføring og frafall. Videre utvikling og målsettinger innen digitalisering og internasjonalisering er også høyt i fokus.

Status og prioriteringer 2016

Gjennomføring

Blant hovedprioriteringene i 2016 har vært arbeidet med å øke gjennomføringen, herunder arbeidet med mentorordninger, rekruttering og internasjonalisering.

En rapport om studiepoengproduksjon, kandidatproduksjon og frafall ble lagt fram for Universitetsstyret for nesten to år siden (november 2015 i styresak 124/15). Rapporten var en oppfølging av et etatsstyringsmøte hvor det ble påpekt av at UiBs studiepoengproduksjon var mangelfull i forhold til nye tildelte studieplasser de siste årene. Styresak 124/15 oppsummerte også fakultetenes tiltak for å øke studiepoengproduksjonen og redusere frafallet. Universitetsstyret tok styresaken og rapporten til etterretning, og ba fakultetene om at planlagte tiltak og innspill ble fulgt opp i arbeidet med å styrke gjennomføringen og redusere frafallet fra studiene.

I 2016 ble styresak 124/15 fulgt opp, og det så ut til at fakultetenes tiltak hadde hatt en positiv effekt på gjennomføringen. Antall registrerte studenter økte med 497 grunnet økt opptak i 2015. Økningen ble fulgt av en studiepoengproduksjonsøkning på hele 481 (60-SPE). Også studiepoengproduksjonen per student økte på bachelor-, master- og profesjonsnivå. Men i 2016 var det en nedgang i studiepoengproduksjonen per student på alle nivå, med unntak av årsstudier.

Det er spesielt på to-årig master at nedgangen har vært sterk, og studiepoengproduksjonen per student var lavere i 2016 enn i 2014. Dette er også en medvirkende årsak til at kandidatproduksjonen på master gikk ned 2016. Det er en betydelig nedgang i produksjonen på alle fakultet med unntak av Det medisinske- odontologiske- og Det juridiske fakultet.

Tabell 2 Kilde: Database for statistikk og høyere utdanning (DBH).

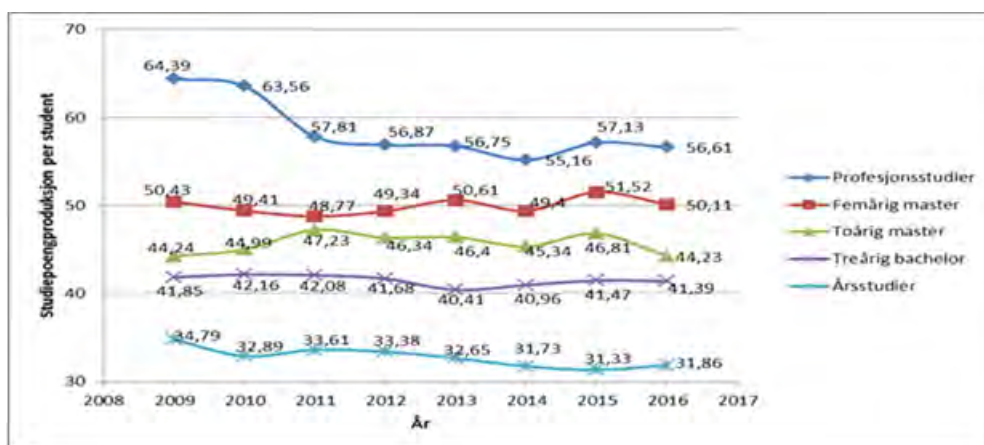
Fakultetsnavn	2012 Totalt	2013 Totalt	2014 Totalt	2015 Totalt	2016 Totalt
Det humanistiske fakultet	154	138	127	151	114
Det juridiske fakultet					20
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	223	242	215	262	238
Det medisinske-odontologiske fakultet	81	59	106	55	75
Det psykologiske fakultet	67	91	78	98	64
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	210	200	208	207	172
Sum	735	730	734	773	683

Størst er nedgangen på Det psykologiske fakultet (35%). Deretter følger Det humanistiske- (24%), Det samfunnsvitenskapelige- (17%) og Det matematisk- naturvitenskapelige fakultet

(9%). Noe av nedgangen ved Det psykologiske fakultet, skyldes at fakultetet kun tar opp studenter til noen av masterprogrammene annethvert år.

I tillegg til lavere produktivitet er en annen årsak til den generelle nedgangen trolig svak rekruttering med dertil lavere masterkull noen år tilbake i tid. Dette bekreftes av studenttallene. Antall registrerte masterstudenter totalt for UiB var 2085 i 2013, 2091 i 2014 og 2154 i 2015. Vi vil dermed forvente at kandidattallene øker igjen fra og med høsten. En økning i produktiviteten er imidlertid også nødvendig for å øke kandidatproduksjonen. Arbeid med rekruttering, opptak og gjennomføring på masternivå må prioriteres. Å ta opp nok studenter og å følge dem godt opp i studiene blir avgjørende.

Blant tiltakene for å styrke gjennomføringen er opprettelsen av **mentorordninger**. Alle fakulteter rapporterer om økt innsats på dette feltet. Arbeidet bærer preg av lokale forhold på

fakultetene. På Det medisinsk-odontologiske- og Det psykologiske fakultet har kun en type mentorordning som er rettet mot profesjonsstudiene, mens de større fakultetene melder om forskjellige typer mentorordninger på de ulike instituttene.

Styrking av rekruttering er viktig tiltak for å øke gjennomføringen, og i 2016 hadde spesielt Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet et fokus på dette. Fakultetet har blant annet rettet fokus mot elever i videregående skole, og tilbyr flinke elever fakultetets ordinære emner. Dessuten skal alle elever få tilbud om å delta på forelesninger og nettundervisning via kurset «matematikksirkelen». I tillegg blir det strengere opptakskrav i matematikk til realfag fra 2018.

På institusjonsnivå er avsetningen til studentrekruttering styrket for 2016. Skoleprosjektet, som har som mål å utvide fokuset i rekrutteringsarbeidet, har utviklet seg fra et arbeid som i hovedsak har vært innrettet mot 3. klassinger i videregående skoler til også å rettes inn på ungdomsskolene.

Tabell 3 viser opptaksdata fra Samordna Opptak i perioden 2006 til 2016.

Tabell 3 Antall primærsøkere, tilbudte studieplasser, oppmøtte studenter, studieplasser, andelen møtt per tilbudte studieplasser, og andelen primærsøkere per studieplass. Samordna Opptak. UiB års-, bachelor-, master-, og profesjonsnivå totalt. Tall fra Samordna Opptak.

År	Studieplasser (antall)	Primærsøkere (antall)	Tilbud (antall)	Møtt (antall)	Andel møtt per tilbud (prosent)	Andel primærsøkere per studieplass (prosent)
2006	3696	7760	5734	3815	66,5	210,0
2007	3671	7467	5559	3764	67,7	203,4
2008	3671	7383	5851	3827	65,4	201,1

2009	3839	8297	6572	4191	63,8	216,1
2010	3851	8600	6223	3681	59,2	223,3
2011	3960	8540	6637	3905	58,8	215,7
2012	4000	8560	6879	3961	57,6	214,0
2013	3930	9171	7060	4018	56,9	233,4
2014	3860	8450	7145	4092	57,3	218,9
2015	3826	8918	7783	4422	56,8	233,1
2016	3951	9775	8022	4540	56,6	247,4

Andelen møtte studenter per tilbud sank fra 2006 til 2011. Etter 2011 har andelen flatet ut til tross for at tilbudet har økt fra 6879 i 2012 til 8022 i 2016, en økning på 17 %. Samtidig har også andelen primærsøkere per studieplass økt med 37 prosentpoeng siden 2006, noe som indikerer at rekrutteringen er styrket.

I forbindelse med arbeidet med rekruttering har det også vært fokus på rekruttering av **internasjonale studenter**.

Antall utvekslingsstudenter økte fra 2014 til 2016. Det var nedgang i antall utreisende studenter i perioden 2013 til 2015, men i 2016 gikk antall utreisende opp. Antall innreisende studenter har økt i perioden 2015 til 2016.

Ubalansen mellom inn- og utreisende er en utfordring, og det har ikke lyktes å få balanse i dette forholdet i 2016 heller. På en annen side så var andelen kandidater med utenlandsopphold i 2016 på 30,6 %, marginalt høyere enn UiB sin målsetning på 30 %.

Tabell 4 Antall innreisende og utreisende studenter

2013		2014		2015		2016	
Inn-reisende	Ut-reisende	Inn-reisende	Ut-reisende	Inn-reisende	Ut-reisende	Inn-reisende	Ut-reisende
958	758	931	684	1063	649	1188	741
Utteksling totalt		Utteksling totalt		Utteksling totalt		Utteksling totalt	
1716		1615		1712		1929	
Inn/Ut		Inn/Ut		Inn/Ut		Inn/Ut	
1,3		1,4		1,6		1,6	
Andel utreisende		Andel utreisende		Andel utreisende		Andel utreisende	
44 %		42 %		38 %		38 %	

Etter- og videreutdanning

Fakultetene ble i år bedt om å rapportere på oppfølgingen av Handlingsplanen. Tabell 5 gir en oppsummering av dette arbeidet.

Tabell 5 Oversikt over hvilke innsatsområder som har vært i fakultetenes fokus i 2016.

Fakultet	Skole	Offentlig sektor og	Videreutvikling av etterutdanningstilbudet
----------	-------	---------------------	--

		organisasjoner i arbeidslivet	
HF	✓	✓	✓
JU		✓	
KMD	✓	✓	✓
MN	✓	✓	
MOF		✓	
PS			✓
SV	✓	✓	✓

Fakultetene bør styrke fokuset på etter- og videreutdanning framover.

Planlagte opprettelser av studieprogram i 2018

- Bachelorprogram i historie og kulturvitenskap (historie, kulturvitenskap)
- Bachelorprogram i kunsthistorie og klassiske språk (kunsthistorie, latin, gresk)
- Bachelorprogram i nordisk (nordisk språk og litteratur, norsk som andrespråk, norrøn filologi)
- Bachelorprogram i samtidskultur (digital kultur, teatervitenskap, moderne kunsthistorie)
- Masterprogram i historie og kulturvitenskap (historie, kulturvitenskap)
- Masterprogram i klassiske språk (gresk, latin)
- Masterprogram i nordisk (nordisk språk og litteratur, norrøn filologi)
- Lektorutdanning i samfunnskunnskap med master i sosiologi

Planlagte nedleggelser av studieprogram i 2018

- Bachelorprogram i digital kultur
- Bachelorprogram i historie
- Bachelorprogram i klassisk filologi
- Bachelorprogram i kulturvitenskap
- Bachelorprogram i kunsthistorie
- bachelorprogram i miljø- og ressursfag.
- Bachelorprogram i nordisk språk og litteratur
- Bachelorprogram i norrøn filologi
- Bachelorprogram i norsk som andrespråk
- Bachelorprogram i teatervitenskap
- Masterprogram i arabisk
- Masterprogram i gresk
- Masterprogram i helsevitenskap
- Masterprogram i historie
- Masterprogram i kulturvitenskap
- Masterprogram i latin
- Masterprogram i nordisk språk og litteratur
- Masterprogram i norrøn filologi
- Master's Programme in Anthropology of Development

Endringer i programtilbudet kan innebære etablering av reelt nye utdanninger, eller være tekniske omlegginger av studieretninger til studieprogram eller omvendt, som ikke innebærer reelle endringer i studietilbudet.

Planer og prioriteringer 2017

Utdanningsmeldingen 2016 etterlyste konkretisering av fakultetenes iverksatte tiltak på områder som gjennomføring, mentorordning og studieprogramevalueringer. Dette blant annet fordi det nye finansieringssystemet ikke bare fordrer fokus på økt

studiepoengproduksjon, men også inneholder en indikator for kandidatproduksjon. Også UiBs strategiplan legger vekt på gjennomføring, og innen 2022 skal andelen som gjennomfører bachelorprogrammene ha økt. På mastergrad skal den ha økt til 80 prosent. Et annet mål i strategiplanen er å tiltrekke de mest motiverte studentene, og å rekruttere spesielt talentfulle forskere tidlig i karriereløpet, ved å sikre at det er god sammenheng og progresjon mellom bachelor-, master- og ph.d.-graden.

Dermed må arbeidet med å øke gjennomføringen, og mentordninger prioriteres i 2017. Målet er at alle studenter skal ha tilbud om en mentor innen 2019.

Det samme gjelder internasjonalisering. UiBs strategiplan har som mål at innen 2022 så skal minst 40 prosent av kandidatene ha et utvekslingsopphold som en del av graden sin. Videre har UiB satt som mål å være ledende på nye og innovative digitale lærings- og formidlingsformer, samt å styrke tverrfaglighet.

Gjennomføringen ved UiB viser samlet sett hverken tegn til forbedring eller forverring. For å øke den årlige kandidatproduksjonen på bachelornivå, må gjennomføringen opp, noe som betyr redusert frafall og en økning av studiepoengproduksjonen.

Årets utdanningsmeldinger viser at fakultetene velger ulike tiltak for å heve kvaliteten, redusere frafall, og å øke gjennomføringen og kandidatproduksjonen. Deling av «studentnære» tiltak bør prioriteres for å tilrettelegge for gjensidig læring i perioden 2017/18. I tillegg bør fakultetene styrke fokuset på etter- og videreutdanning framover.

Universitetsdirektøren sine kommentarer

Utdanningsmeldingen ble behandlet i møte i Utdanningsutvalget 24. mai og skal sluttbehandles i universitetsstyret. Utdanningsmeldingen er et viktig dokument for å få fram arbeid med og satsninger på studiekvalitet ved fakultetene. Det blir økt fokus på studiekvalitet framover. Både stortingsmelding om kvalitet i høyere utdanning og målparameterne i Utviklingsavtalen krever det. I tillegg har UiB økt opptaket, noe som igjen krever at utdanningskvaliteten styrkes, og arbeidet for å øke gjennomføringen, og tilhørende kandidatproduksjonen, intensiveres.

Å lykkes på disse områdene er også helt avgjørende for UiBs økonomi framover.

09.05.2017/Mustafa Hussain/Christen Soleim

Vedlegg: Fakultetenes utdanningsmeldinger

Det humanistiske fakultet

Innledningsvis vil vi nevne at Griegakademiet - Institutt for musikk gikk ut av Det humanistiske fakultet og over til Fakultet for kunst, musikk og design fra årsskiftet 2017. Griegakademiet rapporterer for 2016 i utdanningsmeldingen til det nye fakultetet.

UTDANNINGSKVALITET: STATUS FOR FREMDRIFT AV IGANGSATTE KVALITETSTILTAK OG VURDERING AV BEHOV FOR NYE, INKLUDERT OPPFØLGING AV RESULTATER FRA STUDIEBAROMETERET. ORIENTERING OM GJENNOMFØRTE PROGRAMEVALUERINGER I 2016 OG STATUS FOR REVISJONSARBEIDET I STUDIEPROGRAMMENE OG INFORMASJON OM ARBEID MED ØKT GJENNOMSTRØMMING OG REDUKSJON AV FRAFALL I STUDIEPROGRAMMENE

Status for fremdrift av igangsatte kvalitetstiltak og vurdering av behov for nye, inkludert oppfølging av resultater fra Studiebarometeret

I Det humanistiske fakultets strategiske plan 2016-2022, vedtatt 24.11.15, er en av de prioriterte oppgavene å gjennomgå studieprogramporteføljen ved fakultetet. Målet er å forvalte og videreutvikle et bredt og tverrfaglig studietilbud. I løpet av 2016 har fakultetet gjennomgått og revidert studieprogramporteføljen med sikte på bedre utnyttelse av fakultetets bredde. Dette arbeidet gjennomføres i prosjektet HF2018. I desember 2016 vedtok fakultetsstyret ny studieprogramportefølje ved HF. Porteføljen består nå av færre og større tverrfaglige studieprogram og det skal utvikles fellesemner både på tvers av fag og institutt. Studieprogrammene og undervisningsressursene er utviklet med tanke på å fordele ressursene best mulig mellom programmene. Målet om å sikre fakultetet en langsiktig solid økonomi, sørge for gode vilkår for forskere og undervisere, samt å ivareta de små fagene ved fakultetet vil bidra til økt studiekvalitet. Hvordan studiekvalitet kan ivaretas og videreutvikles som en del av prosjektet er et gjennomgående tema i HF2018.

I tillegg til prosjekt HF2018 arbeides det godt med ulike større og mindre kvalitetstiltak. Fakultetet videreførte i 2016 ordningen fra 2015 med gruppemottak i studiestartuken. Mottaket av nye studenter har fungert svært tilfredsstillende de to årene vi har gjennomført dette, og både deltakere og gruppeledere har gitt gode evalueringer av opplegget. Gruppemottaket vil bli videreført også i 2017. Fakultetet vil videreutvikle mottaket i tråd med erfaring og evaluering av tiltaket. Målet er å gi studentene en best mulig studiestart, et trygt sosialt miljø og tilhørighet fra dag én og å motvirke frafall.

Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap (AHKR) har gjennomført uformelle undersøkelser blant studentene og bedt dem melde inn forelesere som de mener fortjener hederlig omtale for sin undervisningsinnsats. Instituttet ser at studentene har et stort engasjement for undervisning og deres tilbakemeldinger er videreformidlet til foreleserne som opplever tilbakemeldingene som motiverende. Instituttet bemerker at det kanskje bør vurderes mer formelle tiltak for å verdsette og anerkjenne god undervisning da dette bidrar til økt studiekvalitet. Emnet AHKR201 *Praksis i arbeidslivet* mottok i 2016 HFs Spurveuglepris, fakultetets egen studiekvalitetspris. Emnet er både tverrfaglig og praksisbasert og får gode tilbakemeldinger.

Ved Institutt for fremmedspråk har flere av fagene gjennomført digitaliseringsprosjekter; f.eks. innspilling av videoforelesninger («flipped classroom») som skaper rom for aktiv læring og en ny tilnærming til fagstoffet i møtet mellom student og underviser. Instituttet gjør et stort arbeid med å utvikle nye/alternative undervisningsformer. I samarbeid med institutt for

lingvistiske, litterære og estetiske studier (LLE) og Karrieresenteret har IF også arrangert skreddersydde jobbsøkerkurs for studentene. Instituttet arbeider ellers aktivt for å opprette studentutvekslingsavtaler noe som er særlig viktig del av kvaliteten i utdanningen på fremmedspråk.

LLE har videreført mentorordningen ved allmenn litteraturvitenskap hvor masterstudenter fungerer som mentorer for nye studenter. Fagmiljøet i teatervitenskap har etablert et prosjekt for å utrede modeller for praksissamarbeid innen teatervitenskap og beslektede kultur- og kunsthøgskolefag ved HF. Prosjektet har utarbeidet en rapport som vil ligge til grunn for LLEs videre arbeid med å etablere praksissamarbeid med lokale kunst- og kulturorganisasjoner på BA og MA nivå. Rapporten forventes også komme til nytte i etablering av praksis i andre fag. Nordisk litteratur har utviklet kursopplegg for studentaktiv undervisning i forbindelse med å skrive en introduksjonsbok i sjangerteori.

Institutt for filosofi og førstesemesterstudier (FoF) viderefører sin velfungerende mentorordning. Ordningen innebærer at nye studenter møter en tildelt faglig ansatt to til tre ganger i semesteret. Evalueringer viser at dette er et positivt tiltak da det særlig er i studentenes første studieår man ser at det er frafall og at det derfor er viktig å videreføre tiltak som integrerer ferske studenter sosialt og faglig så tidlig som mulig. FoF trekker også frem et svært aktivt fagutvalg med studenter som har en særlig positiv effekt. Instituttet vil derfor legge til rette for at fagutvalget får gode arbeidsmuligheter. Instituttet har også hatt fokus på utvikling av nye emner, alumnuskartlegging, rekrutteringsfilm og nye evalueringsverktøy.

Senter for kvinne- og kjønnsforskning (SKOK) har iverksatt flere tiltak for å redusere frafall fra bachelorprogrammet, inkludert studentmottak for førstesemesterstudenter, økt tilrettelegging for aktivitet i fagutvalget, tildeling av akademisk kontaktperson til studenter og flere faglig-sosiale tilbud som faglunsjer og filmkvelder. Disse tiltakene vil bli videreført i 2017.

HF vil arbeide for å øke svarprosenten i Studiebarometeret slik at flere av programmene får resultater som kan vises statistisk, og at dataene samlet sett blir mer representative for studiekvaliteten ved fakultetet. Fakultetet ser også et behov for en tydeligere og mer samlet kampanje ved UiB generelt, for å øke studentenes motivasjon for å svare på Studiebarometeret. Resultatene på faglig tilbakemelding og veiledning ved HF er gode, mens utfordringene først og fremst er knyttet til tydelige jobbmuligheter og fagspesifikke ferdigheter. Dette vil fakultetet følge opp ved å arbeide videre for integrering av praksis og samarbeid med arbeidslivet samt bevisstgjøring og karriereveiledningskurs rettet mot studenter både på bachelor og masternivå, i samarbeid bl.a. med SiB karriere- og studiemestring.

Orientering om gjennomførte programevalueringer i 2016 og status for revisjonsarbeidet i studieprogrammene og informasjon om arbeid med økt gjennomstrømming og reduksjon av frafall i studieprogrammene

I forbindelse med HF2018 er alle bachelor- og masterprogrammer på HF grundig evaluert av fagmiljø og institutt. Revisjon av studieprogrammene er nedfelt i HF2018s anbefalte studieprogramportefølje. Fakultetet har en vel fungerende praksis med programsensorer med tilhørende gode rutiner for utvikling av rapporter, behandling av disse i fagmiljøene og videre behandling av rapportene i studiestyret. Som følge av HF2018 og nytt mandat for programstyrene ved HF, ser vi behov for en gjennomgang av rutinene for å sikre bl.a. god studentrepresentasjon og ansvarsfordeling på programmene. Noen avtaler må reforhandles grunnet HF2018 og nytt mandat for programstyrene er utarbeidet. Studiestyret har i 2016 mottatt programsensorrapporter fra følgende program: lektorutdanning med master i fremmedspråk og lektorutdanning med master i nordisk, russisk, BA musikk, nordisk språk og litteratur, norrøn filologi og norsk som andrespråk, japansk, MA historie, MA region og

regionalisering, arabisk, spansk, kinesisk og engelsk. Programsensorrapporter blir registrert i Studiekvalitetsportalen. Programsensorene og deres rapporter har dessuten gitt nyttige innspill i HF2018-prosessen.

I tillegg til allerede nevnte tiltak for reduksjon av frafall i studieprogrammene, som revisjon av studieprogrammene i HF 2018, studiestartgrupper ved studentmottaket om høsten og mentorordningen ved filosofi og litteraturvitenskap, vil vi nevne det generelt gode arbeidet ved instituttene for å legge til rette for velfungerende fagutvalg samt ulike lokale tiltak for økt kontakt mellom studenter og faglig ansatte. Vi vil også trekke fram en utprøving av nye former for studentaktiv læring ved IF og ved SKOK. Under emnet KVIK206 Gender and sexuality in a global context, har for eksempel senteret utviklet kurset «Gender, migration and time». Kurset gir studentene anledning til å diskutere pensum med forskere i det NFR-finansierte prosjektet *Waiting for an uncertain future: The temporalities of irregular migration*. Kurset gir en tett kobling mellom forskning og undervisning og stor grad av interaksjon mellom studenter og undervisere, noe som også gir økt studiekvalitet og kan motvirke frafall.

PORTEFØLJE OG DIMENSJONERING: PLANER FOR ENDRINGER OG DIMENSJONERING AV STUDIETILBUD OG OPPTAK

I tråd med vedtak i studieporteføljeprojektet HF2018, foreslås endringer i programporteføljen ved HF både i 2018 og i 2019. HF2018 innebærer i hovedsak en sammenslåing og konsentrasjon av fagdisipliner i større, tverrfaglige program. Det faktiske fagtilbudet ved HF beholdes i all hovedsak, men konsentreres i større grad omkring fellesemner og felles utdanningsledelse i studieprogram som omfatter flere fagdisipliner. Konkret innebærer omstruktureringen at en del program legges ned fra 2018, andre fra 2019, mens bredere program med fellesemner opprettes i disses sted, hhv. i 2018 og 2019.

Følgende studieprogram foreslås nedlagt i 2018:

- Bachelorprogram i historie
- Masterprogram i historie
- Bachelorprogram i kulturvitenskap
- Masterprogram i kulturvitenskap
- Bachelorprogram i nordisk språk og litteratur
- Masterprogram i nordisk språk og litteratur
- Bachelorprogram i norrøn filologi
- Masterprogram i norrøn filologi
- Bachelorprogram i norsk som andrespråk
- Bachelorprogram i kunsthistorie
- Bachelorprogram i klassisk filologi
- Masterprogram i latin
- Masterprogram i gresk
- Bachelorprogram i teatervitenskap
- Bachelorprogram i digital kultur
- Masterprogram i arabisk

Samtidig foreslås oppretting av følgende studieprogram i 2018 (studieretninger i parentes, navn på programmer og studieretninger med forbehold om endringer):

- Bachelorprogram i historie og kulturvitenskap (historie, kulturvitenskap)
- Masterprogram i historie og kulturvitenskap (historie, kulturvitenskap)
- Masterprogram i klassiske språk (gresk, latin)

- Bachelorprogram i nordisk (nordisk språk og litteratur, norsk som andrespråk, norrøn filologi)
- Masterprogram i nordisk (nordisk språk og litteratur, norrøn filologi)
- Bachelorprogram i samtidskultur (digital kultur, teatervitenskap, moderne kunsthistorie)
- Bachelorprogram i kunsthistorie og klassiske språk (kunsthistorie, latin, gresk)

Følgende studieprogram foreslås nedlagt i 2019:

- Bachelorprogram i fransk
- Bachelorprogram i tysk
- Bachelorprogram i spansk og latinamerikastudier
- Bachelorprogram i italiensk
- Bachelorprogram i russisk
- Bachelorprogram i arabisk
- Bachelorprogram i kinesisk
- Bachelorprogram i japansk

Følgende studieprogram foreslås opprettet i 2019 (studieretninger i parentes, navn på programmer og studieretninger med forbehold om endringer):

- Bachelorprogram i fremmedspråk (fransk språk og litteratur, tysk språk og litteratur, italiensk språk og litteratur, spansk språk og latinamerikastudier, russisk språk og litteratur)
- Bachelorprogram i arabisk med midtøstens kultur/historie
- Bachelorprogram i østasiatiske språk og kulturer (japansk språk og kultur, kinesisk språk og kultur)

OPPFØLGING AV HANDLINGSPLANER: STATUS FOR OPPFØLGING AV HANDLINGSPLAN FOR ETTER- OG VIDEREUTDANNING 2015-2017

Fakultetet har i 2016 fulgt opp Handlingsplan for etter- og videreutdanning 2015-2017 på alle områder og vi skal kort nevne noen eksempler:

Innsatsområde A: UiB satser på skolen: EVU-tilbudet ved LLE retter seg i hovedsak mot de som vil eller som allerede underviser i skolen, med et emnetilbud særlig spisset mot norskfaget, f.eks. PRISME (norsk som andrespråk) og Fjernord, hvor instituttet erfarer en markert økning i søknadene samt erfaringsbasert masterprogram i undervisning med fordypning i nordisk språk og litteratur. Også ved IF er EVU-tilbudet rettet mot skolen. Instituttet har i tillegg til allerede eksisterende EVU-portefølje, bl.a. VID-MAUENG, også utviklet nye tilbud for nettarabisk og KfK-kurs i spansk med oppstart i 2017.

Innsatsområde B: UiB satser på offentlig sektor og organisasjoner i arbeidslivet: AHKR's EVU-tilbud for Norsk sykepleierforbund (AHS-emnene) og tilbudet som retter seg mot museumssektoren (MUSE-emne) er begge eksempler på EVU-virksomhet som dekkes av dette innsatsområdet i handlingsplanen. 18 museumsansatte tok emner innen forskning eller forskningsformidling (MUSE).

Innsatsområde C: UiB skal tilby EVU innen UiB's strategiske profilområder: LLE har fått stimuleringsmidler og er i ferd med å utvikle det tverrfaglige emnet Hermod: Retorikk, kultur og samfunn. Emnet er rettet mot kommunikasjonsarbeidere innen kultur, forskning og undervisning, jf. innsatsområde B.

Innsatsområde D: UiB skal videreutvikle etterutdanningstilbudet: HF er tradisjonelt godt representert med etterutdanning på FP-dagen med flere innlegg og IF er i dialog med fagnettverket for fremmedspråk i fylkeskommunen og ønsker å satse på egne fagdager for

fremmedspråklærere videre, jf. innsatsområde A.

LLE ser også på muligheten for økt digitalisering, i dialog med Studieadministrativ avdeling, og undersøker muligheten for å få gjennomført PRISME-kursene i Inspira, noe som vil være både ressurs- og tidsbesparende. HF benytter også undervisningsplattformen Adobe Connect som vi har gode erfaringer med, og som særlig nettspansk ved IF har god kompetanse på.

Det juridiske fakultet

Utdanningskvalitet

1.1 Digitalisering og utdanningskvalitet

1. Det juridiske fakultet fortsetter sin digitale satsing og arbeidet med å heve utdanningskvaliteten blant annet gjennom bruk av flere digitale pedagogiske virkemidler. I januar 2017 arrangerte fakultetet et arbeidsseminar der alle de emneansvarlige på studiets første fire år deltok. Som oppstart til seminaret var det høsten 2016 to samlinger der de startet arbeidet med å ta i bruk flere digitale pedagogiske verktøy, utnytte funksjonene i eksisterende system og blant annet se på alternative vurderingsformer. Erfaringen herfra tilsier at fakultetet har mange positive og interesserte undervisere i vår stab, og at vi derfor har et godt grunnlag for å ta i bruk flere digitale hjelpemidler for å få til god undervisning. Det er satt i gang innovative og gode undervisningsmetoder på flere emner allerede inneværende studieår, bl.a. ukentlige podcaster der studentene kan se fagpersoner og arbeidsgruppeledere¹ diskutere aktuelle tema som har vært gjennomgått, og forberede seg på tema for påfølgende ukes undervisning.

Fakultetet har også fått tildelt midler gjennom Norgesuniversitetet for to prosjekter. Det ene prosjektet skal bidra til økt utdanningskvalitet gjennom å utvikle studentenes språklige bevissthet gjennom aktive læringsformer og god bruk av digital teknologi. Se mer under punkt 1.5. Det andre prosjektet er knyttet til vårt ene etter- og vidererutdanningsemne, se under punkt 3.

1.2 Internasjonalisering

Fakultetets samarbeid med Kina har medført at Universitetsstyret har opprettet Norwegian China Law Centre. Senteret skal ha en nøkkelrolle når det gjelder koordinering av alle aktiviteter som Det juridiske fakultet har opp mot Kina. Disse aktivitetene dreier seg både om utdanning, forskning og samarbeid med næringsliv. Formålet med senteret er å fungere som en plattform for bedre forståelse for det kinesiske rettssystemet.

Kravet om obligatorisk engelskspråklig spesialemne i mastergraden i rettsvitenskap for studentene som ikke reiser på utveksling trådte i kraft høsten 2016. Studentene rapporterer i de første emneevalueringene om økt oppnådd læringsutbytte der de emneansvarlige la til rette for samarbeid og informasjonsutveksling på tvers av studentgrupper/nasjonaliteter.

Tiltaket har bl.a. høstet positiv oppmerksomhet i Meld. St. 16 Kultur for kvalitet i høyere utdanning. Opplegget har også vakt positiv interesse blant flere av fakultetets internasjonale partnere. De ser verdien av tiltaket for studentene de sender på utveksling til UiB, og ser den positive effekten dette

¹ Arbeidsgruppelederne er viderekomne studenter som leder en gruppe på 10-12 studenter gjennom alle emner i løpet av studieåret. Disse undervisningsassistentene får dermed et unikt innblikk i studentenes læring. Gjennom tett oppfølging av arbeidsgruppelederne får fakultetet fortløpende tilbakemelding på undervisning og læringsmiljø, samtidig som fakultetet og undervisere kan nå ut til studentene på en effektiv måte. Fakultetet legger derfor mye ressurser inn i rekruttering, opplæring og oppfølging av fakultetets 60 arbeidsgruppeledere gjennom hele studieåret. Vi forsøker også å motivere dem til å vurdere videre ph.d.-utdanning.

potensielt vil ha for studentene sine, selv om de kanskje ikke har mulighet til å innføre samme ordning for sine studenter lokalt.

1.3 Utfordringer

Vi har fortsatt mangel på undervisningsressurser, og det gjør det vanskelig å realisere kvalitetshevende tiltak.²

Ett eksempel er at vi er nødt til å prioritere våre ansatte i undervisningen, og benytter derfor fortsatt stort sett eksterne sensorer. Studiedekanen iverksatte høsten 2016 et prosjekt der professor Arild Raaheim ved Institutt for pedagogikk samarbeidet med fire av fakultetets emneansvarlige for å se på alternative vurderingsformer på sine emner. At våre sensorer stort sett er eksterne legger begrensninger på utviklingen av undervisning og vurdering. Dersom vi videreutvikler disse feltene er det en utfordring å formidle nyvinningene til sensorene, og vi kan risikere at studentene vurderes på feil grunnlag. For å bøte på noe av dette planlegger vi å opprette en egen nettside for våre sensorer, i tillegg til å distribuere et eget «sensor-nyhetsbrev», slik at vi kan nå dem med spisset og relevant informasjon.

Fakultetet utarbeidet og implementerte våren 2016 nye retningslinjer for godkjenning av sensorer og undervisere med det formål å kvalitetssikre våre sensorer gjennom å spisse de formelle kravene vi stiller til dem.

Fakultetet fører nøye statistikk over sensurklagebehandling og vil i 2017 evaluere kvalitetstiltakene som ble innført i 2015.

I Studiebarometeret i 2016 gir studentene uttrykk for å være noe mer fornøyd med kunnskap om vitenskapelig arbeidsmetode og forskning og egen erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid enn året før. Det er likevel klart at fakultetet fortsatt har et godt stykke igjen før vi kan si oss fornøyd.

I studiebarometeret i 2015 scoret fakultetet 2.9 på medvirkning, i 2016 økte tallet til 3.2, som er det samme som i 2014. Fokuset det siste året har dermed ført til en liten forbedring blant studentene. Fakultetet arbeider nå med å utarbeide en ny og mer dyptgående form for emneevaluering, og vil i den forbindelse blant annet se på måter å informere studentene om hva som følges opp og hvordan, i tillegg til å tydeliggjøre hvorfor faglige og pedagogiske hensyn iblant gjør at innspill ikke tas til følge.

Fakultetet er i gang med å utvikle en handlingsplan for utdanning som skal være ut 2019, og tiltak for å forbedre områdene over vil bli tatt inn i planen. I tillegg vil studentaktiv forskning, forskningsbasert undervisning, tverrfaglighet og praksis være sentrale stikkord for våre planer for utdanningen de neste par årene.

1.4 Programevalueringer i 2016 og status for revisjonsarbeidet i studieprogrammene.

Masterprogrammet i rettsvitenskap ble sist evaluert i 2013. For en eventuell større evaluering og/eller omlegging avventes oppfølging av utredninger av nytt studieprogram. Fra høsten 2016 har vi fått samlet emneevalueringene fra de senere årene og de fleste er nå tilgjengelig i Kvalitetsbasen³. Vi anser at emnebeskrivelsene og programbeskrivelsen i all hovedsak oppfyller UiBs og NOKUTs krav, men vi vil likevel fortsette med å bygge ut beskrivelsene med ytterligere klargjøring av de indre sammenhengene i og mellom emner og mellom emner og program.

² 1 860 studenter på det Integrerte masterprogrammet i rettsvitenskap og 46,14 årsverk førsteamanuensis/professor. Tall fra DBH 1.10.2016.

³ <https://kvalitetsbasen.app.uib.no/?year=2017&faknr=16>

1.5 Fakultetets arbeid med frafall og gjennomstrømming.

Det juridiske fakultet fyller sine studieplasser til både 5-årig integrert masterprogram og 2-årig masterprogram.

De første kandidatene på det 2-årige masterprogrammet oppnådde sine grader våren 2016: 53 % fullførte på normert tid og per januar 2017 har 73 % fullført graden. De resterende studentene er fortsatt aktive. I både 2015 og 2016 er det innført flere tiltak for at studentene på 2-årig masterprogram skal integreres bedre i studiemiljøet. Studieåret 2016/2017 har Juridisk studentutvalg bidratt med å tilrettelegge for uformelle kollokviegrupper, et tilbud som ca. 70 studenter har benyttet seg av til nå.

I 2016 startet utviklingen av prosjektet *Bedre språk, bedre jurister*⁴, som er et skrivekurs for våre førsteårsstudenter. Det skal bidra til at de lærer mer og bedre tidligere i studiet. Prosjektet har fått støtte gjennom Norgesuniversitetet og inkluderer samarbeid med Akademisk skrivesenter. Kurset legges til tidlig i førstesemesteret av studiet, og skal deretter følge disse studentene gjennom hele studieåret. I tillegg skal alle emnene på 1. studieår implementere et særlig fokus på det språklige. Prosjektet legger til rette for at arbeidsgruppelederne skal inn på et tidligere tidspunkt i utdanningen for å gi bedre trivsel, bedre læringsutbytte og mindre frafall. Prosjektet har også belyst for de emneansvarlige hvor viktige arbeidsgruppelederne er for studentenes læring.

Portefølje og dimensjonering

Delinnstilling II fra studieordningskomiteen ble forelagt styret til orientering i juni 2016.

Studieordningskomiteens arbeid er et godt utgangspunkt for vurderingen av hvilke endringer som skal gjøres i gjeldende studieordning. Fakultetet velger nytt dekanat våren 2017, og det må være opp til det nye dekanatet å legge rammene for dette arbeidet.

Fakultetet jobber med å justere spesialemneporteføljen med mulig nedlegging og sammenslåing av emner for å sikre best mulig ressursutnyttelse. Vi har også startet arbeidet med å utvikle en pilot med en egen forskerlinje for masteroppgaven.

Fakultetet holder fast på etablerte opptakstall. Et høyt antall søkere gjennom Samordna opptak har juridisk utdanning de søker godskrevet her. Det har derfor vært utfordrende å fastsette tilbudstall som tar høyde for dette og som samtidig gjør at vi treffer på måltallet for reelle førsteårsstudenter. I 2015 og 2016 har ca. 100 nye studenter gått direkte videre til viderekommende studieår, og det har vært i underkant av 350 studenter som var reelle førsteårsstudenter.

Status for oppfølging av Handlingsplan for etter- og videreutdanning 2015-2017

I 2016 hadde fakultetet ett aktivt etter- og videreutdanningsemne; JUR601 Innføring i JUS for næringslivet. Emnet er opprettet på oppdrag fra Addisco, et utdanningsselskap heleid av LO-forbundet, Forbundet for Ledelse og Teknikk. Filmopptak av forelesninger, spesialtilpassede filmsnutter, digital spørsmåls- og svarfunksjon og edublogside er del av undervisningsopplegget.

2. Etter ønske fra Addisco ble det søkt om midler fra Norgesuniversitetet til prosjektet «Firenighet – tre emner i ny pedagogisk modell for arbeidslivspartner». Prosjektet innebærer at emner på institutt for samfunnspsykologi og institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap skal legges opp etter modell av JUR601 Innføring i JUS for næringslivet. Prosjektet ble tildelt midler for 2017-2018 og utvikles i samarbeid med de to instituttene.

⁴ <http://www.uib.no/jur/105757/bedre-spr%C3%A5k-bedre-jurister>

- 3.
4. Nye tilbud vurderes utviklet sammen med aktuelle partnere fortløpende, innenfor fakultetets gjeldende ressursrammer.

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Utdanningskvalitet

1. Status for fremdrift av igangsatte kvalitetstiltak og vurdering av behov for nye

Senter for fremragende utdanning (SFU): BioCEED viser i årsrapport for 2016 til høy aktivitet på alle målområder, og har blant annet startet med en månedlig bioCEED newsletter. Både Institutt for geovitenskap og Institutt for fysikk og teknologi i samarbeid med Kjemisk institutt har søkt SFU i 2016, men ikke fått tilslag. Institutt for geovitenskap kom til finalerunden og har nå fått midler fra UiB for å jobbe videre med søknaden til nesterunde.

Teknologirelatert utdanning/sivilingeniør: Høsten 2016 startet fakultetet opp sitt første sivilingeniør-program, Integrert master i havbruk og sjømat. Studiet ble etablert i samarbeid med Høgskolen på Vestlandet (HVL) og næringslivet i regionen, og det begynte med en ramme på 15 plasser. Bachelor i havbruk ble samtidig lagt ned, og studieplassene flyttet til sivilingeniørprogrammet. Det var bra søking til programmet og for opptak høst 2017 er rammen økt til 20 etter tildeling av 5 nye studieplasser.

Fakultetet har utviklet og etablert tre nye sivilingeniørprogram med oppstart høsten 2017. Sivilingeniørprogrammene er etablert i samarbeid med HVL og Sjøkrigsskolen. Til sammen er det lyst ut 65 plasser på de 4 sivilingeniørprogrammene, med 15 plasser til hvert av de tre nye programmene i energi, havteknologi og medisinsk teknologi. Et 2-årig masterprogram i havteknologi ble samtidig opprettet for å gi et tilbud til studenter som har en 3-årig bachelor i ingeniørfag eller i naturvitenskap som grunnlag, og styrker samarbeidet mot HVL og Sjøkrigsskolen.

De nye studieprogrammene opprettes i forbindelse med økt satsing innen tverrfaglighet, teknologi og marin forskning og utdanning. Institutt for fysikk og teknologi har fått det administrative ansvaret for de nye studieprogrammene innen teknologi.

Digital eksamen og undervisning: Fakultetets arbeidsgruppe for digital undervisning og vurdering leverte sin rapport høsten 2016. Arbeidsgruppen har sett på hva som må på plass for å kunne tilby digital eksamen i matematiske og naturvitenskapelige fag, samt hvordan digitalisering av undervisning og vurdering må sees i sammenheng med studiekvalitet og helheten i studieprogrammer og emner. Arbeidsgruppen kommer med en rekke anbefalinger og forslag til tiltak som vil bli fulgt opp.

Rekruttering til bachelor: Studiestyret har oppnevnt en arbeidsgruppe for økt rekruttering av bachelorstudenter med mandat til å revidere og videreutvikle handlingsplanen for 2013 – 2017. Den reviderte planen skal gjelde for perioden 2017 - 2020. Målet er å fylle alle våre studieplasser med søkere med riktige forkunnskaper, og med god forståelse for hva studiene krever, og å beholde flest mulig av de best kvalifiserte studentene ved fakultetet. Revidert handlingsplan presenteres innen 1. juni 2017.

Kurset Matematikksirkelen er et tilbud utelukkende for elever i videregående skole, og går for første gang skoleåret 2016/2017. Gjennom forelesninger og nettundervisning kan de mest interesserte elevene utforske matematikk i forskningsfronten. Matematikksirkelen vil gi elevene innblikk i hva det betyr å studere og forske i matematikk. Kurset er på universitetsnivå, går over to semestre og gir 10 studiepoeng. Kurset kan senere inngå i et studium som valgfritt matematikkurs.

Vi tilbyr også noen av våre ordinære matematikkemner til spesielt flinke elever fra videregående skoler. Denne ordningen er tenkt utvidet til andre grunnleggende eller tverrfaglige emner som ikke krever forkunnskaper på universitetsnivå.

Fra høst 2018 gjelder strengere opptakskrav i matematikk til realfag. UiB har laget en informasjonsside, og fakultetet har informert partnerskolene og skolene vi har kontakt med gjennom Skolelaboratoriet. Det er likevel en utfordring å nå ut til alle målgrupper, i og med at det er et nasjonalt anliggende.

Profilering er et viktig punkt: Når UiB ikke lenger er med på utdanningsmesser, er det spesielt viktig å vite hvordan vi skal synliggjøre oss overfor målgruppene skoler, elever og foreldre. Det er viktig å få til en samhandling internt mellom sentraladministrasjon, fakultetene og kommunikasjonsavdelingen, som bygger på en felles profilingsstrategi.

Prosjektet: Kompetansedeling for studenters suksess i høyere utdanning₁: Prosjektet ble iverksatt på initiativ av MN/UiB og skal bidra til at universiteter og høyskoler kan drive et systematisk arbeid for å sikre at flere studenter fullfører sin utdanning og oppnår sin grad, i henhold til institusjonenes kvalitetskrav. Tiltak overfor førsteårsstudentene står sentralt. Det skal arbeides med å fremme samarbeid og innsikt på tvers av institusjoner, fag og profesjon. Aktiviteten vil være forskningsbasert, men har først og fremst en praktisk tilnærming ved deling av arbeidsmåter og tiltak. Prosjektet er finansiert gjennom forpliktende deltakelse fra foreløpig 12 læresteder og 5 samskipnader. Prosjektledelse og sekretærfunksjonen ligger på UiB.

Læringssenter på Realbygget: En arbeidsgruppe med representanter fra fakultetet og fakultetsbiblioteket jobbet i 2016 med planlegging av det nye læringssenteret på Realbygget, hvor spesielt antall og utforming av studentarbeidsplasser var en viktig aspekt. Det ble holdt møter med arkitekt og EiA. Byggstart er medio april. Etter planen skal læringssenteret være ferdig på slutten av året og i drift fra vårsemesteret 2018. Det er åpnet en ny lesesal med ca. 70 plasser og et nytt undervisningsrom i første etasje på Realbygget for å erstatte «Hangaren» som blir stengt våre 2017. Det nye læringssenteret skal også tilby studentarbeidsplasser.

ETP-ordning₂: Som første norske institusjon har UiB ved MN-fakultet innført en meritteringsordning for undervisning, hvor undervisere kan søke om den pedagogiske kompetansegraden Fremragende underviser (Excellent Teaching Practitioner - ETP). Frist for første søknadsrunde var 31. januar 2017, og innkomne søknader blir vurdert av bedømmelseskomiteer i løpet av vårsemesteret. Høst 2016 ble det arrangert et informasjonsseminar om ordningen. I oppfølging av seminaret ble det i samarbeid med BioCEED arrangert en workshop med to pedagogiske utviklere fra Lunds Universitet. Workshopen omhandlet hvordan man skriver en personlig undervisningsportefølje som en integrert del av en ETP-søknad. Det kom 20 søknader til fristen. Fakultetet har utarbeidet kriterier og overordnede retningslinjer for kriterier og bedømming av søknader.

Prioriteringer og nye kvalitetstiltak i 2017:

- Digital eksamen og undervisning
- Læringssenter på Realbygget
- Uttevslingsavtaler
- Rekruttering og nye realfagskrav
- Utdanningsledelse

2. Resultatene fra Studiebarometeret 2016; gjennomførte og planlagte tiltak

Fakultetet scorer jevnt over mye likt som på fjorårets undersøkelse, men ser at vi spesielt må følge opp arbeidslivsrelevans og studentmedvirkning.

3. Studieprogramevalueringer i 2016 og status for revisjonsarbeidet

Studierstyret har i 2016 behandlet evalueringsrapporter for åtte studieprogram (4 bachelor, 3 master, lektor). Våren 2017 skal det behandles 13 programevalueringer (5 bachelor, 8 master).

Fakultetet arrangerte et kick-off seminar som oppstart for revisjonsarbeidet, og oppnevnte kontaktpersoner på instituttene. En Wiki-side med samlet informasjon og verktøy til revisjonsarbeidet er opprettet. Her ble også første utkast av et stort antall reviderte emne- og programbeskrivelser lagt ut. Videre er det blitt arrangert et seminar om muligheter for emneevaluering i Mitt UiB, en workshop om læringsutbytte og et miniseminar om mappeevaluering.

4. Økt gjennomstrømming og reduksjon av frafall i studieprogrammene

Fakultetet tilbyr forskjellige studieretter som gir opptak til enkeltemner for ulike målgrupper (årsstudium i naturvitenskapelige fag, lærer- og ansattstudierett, m.fl.). Dette tilbudet er et svar på et viktig samfunnsoppdrag, selv om det gir tilsynelatende dårligere gjennomføring i sentrale statistikker. Opptaksforum jobber med alternative løsninger for enkeltemneopptak, som vil gi et mer realistisk bilde for gjennomføring og studiepoengproduksjon for ordinære studenter.

Også i 2016 har fakultetet hatt stort fokus på førstesemesteret og spesielt mottaket av de nye studentene. Hensikten er at studentene raskt finner seg til rette sosialt, deltar aktivt i undervisningen og blir motivert for videre studier. Se også **Prosjektet: Kompetansedeling for studenters suksess**.

Portefølje og dimensjonering

Planer for endringer og dimensjonering av studietilbud og opptak: For 2017/18 er opptaksrammen for SO-opptaket økt til 744 plasser og for masterstudiene til 324 plasser.

Det er varslet nedlegging av studieretning «skolerettet matematikk» under Masterprogram i matematikk og nedlegging av det tverrfakultære bachelorprogram i miljø- og ressursfag. Sistnevnte bachelorprogram er foreslått videreført som studieretning under bachelorprogram i biologi. Institutt for geovitenskap varsler endring av sitt masterprogram med fem studieretninger til ett masterprogram uten formelle studieretninger.

Se vedlegg for dimensjonering for 2018/2019.

Oppfølging av handlingsplaner

Status for oppfølging av Handlingsplan for etter- og videreutdanning 2015-2017: Fakultetet har en høy EVU-aktivitet som er rettet mot skoleverket. Matematisk institutt og Skolelaboratoriet er hovedaktører, mens andre institutt blir involvert i ulike deler av aktiviteten. I tillegg har Institutt for fysikk og teknologi to emner innen risikoanalyse og HMS-arbeid. Det er ønskelig at fakultetet på sikt utvider sin EVU-aktivitet innenfor andre områder.

APPENDIKS: Opptaksrammer

Tabell 1: Opptaksrammer for bachelorprogrammene for studieåret 2018/19

Kode	Program	Ramme 2018/19
BAMN-BINF	Bachelorprogram i bioinformatikk	10
BAMN-BIO	Bachelorprogram i biologi	99
BAMN-DSIK	Bachelorprogram i datasikkerhet	30
BAMN-DTEK	Bachelorprogram i datateknologi	52
BAMN-DVIT	Bachelorprogram i datavitenskap	18
BAMN-PHYS	Bachelorprogram i fysikk	50
BAMN-GVGEOF	Bachelorprogram i geovitenskap, retning geofysikk	15
BAMN-GVGEO	Bachelorprogram i geovitenskap, retning geologi	65
BATF-IMØ	Bachelorprogram i informatikk-matematikk-økonomi	15
BAMN-KJEM	Bachelorprogram i kjemi	35
BAMN-MAT	Bachelorprogram i matematikk	10
BAMN-MATEK	Bachelorprogram i matematikk for industri og teknologi	15
BAMN-GEOF	Bachelorprogram i meteorologi og oseanografi	20
BATF-MMIRE	Bachelorprogram i miljø- og ressursfag, naturvitenskapelig	0
BATF-SMIRE	Bachelorprogram i miljø- og ressursfag, samfunnsvitenskapelig	0
BAMN-MOL	Bachelorprogram i molekylærbiologi	40
BAMN-NANO	Bachelorprogram i nanoteknologi	20
BAMN-PTEK	Bachelorprogram i petroleum- og prosesssteknologi	30
BAMN-STATS	Bachelorprogram i statistikk	10
MAMN-LÆRE	Lektorprogram i naturvitenskap og matematikk	35
MAMN-AKTUA	Integrert master i aktuarfag	10
MAMN-ENER	Integrert master i energi (sivilingeniør)	15
MAMN-HAVSJ	Integrert master i havbruk og sjømat (sivilingeniør)	20
MAMN-HTEK	Integrert master i havteknologi (sivilingeniør)	15
MAMN-FISK	Profesjonsstudium i fiskehelse	25
MAMN-MTEK	Integrert master i medisinsk teknologi (sivilingeniør)	15
ÅRMN	Årsstudium i naturvitenskapelige fag	75
Totalt MatNat		744

Tabell 2: Opptaksramme for masterprogrammene for studieåret 2018/19

Tall for enkelte studieprogram og studieretninger er ikke vedtatt. Instituttene ser på den samlede veilederkapasiteten på instituttet og den spesifikke utdanningsbakgrunnen til søkerne når de vurderer fordeling av masterplassene innad på instituttet.

Studieplasser på masterprogram 2018/19		
Institutt	Per institutt	Per program
Institutt for biologi	55	55
Geofysisk institutt	17	
Meteorologi og oseanografi		7
Energi		10
Institutt fysikk og teknologi	67	
Fysikk		20
Prosessteknologi		20
Petroleumsteknologi		20
Havteknologi		7
Institutt for geovitenskap	53	53
Institutt for informatikk	45	
Programutvikling		25
Informatikk		20
Kjemisk institutt	35	
Kjemi		25
Nanovitenskap		10
Matematisk institutt	30	
Matematikk		8
Anvendt og beregnings. matematikk		14
Statistikk		8
Molekylærbiologisk institutt	22	22
Totalt MatNat	324	324
<i>Videreutdanningsmaster for lærere VID-MAUMAT (utenfor ramme)</i>		8

Det medisinsk-odontologiske fakultet

Utdanningsmeldingen for Det medisinsk-odontologiske fakultet er basert på innspill fra institutt og programutvalg, samt fakultetsledelsens egne vurderinger. Meldingen ble vedtatt i fakultetsstyret 29. mars 2017.

Utdanningskvalitet – Status for fremdrift av igangsatte tiltak og vurdering av behov for nye

Den kontinuerlige innfasingen av ny studieplan for medisinstudiet har også i 2016 vært det største utdanningsprosjektet ved fakultetet. Dette året ble det første gang holdt undervisning og eksamen i tredje og syvende semester i ny plan, og i 2017 vil fjerde, femte, åttende og niende semester starte opp. Det er etablert overgangsordninger for å sikre kvaliteten i utdanningen for studenter som går over fra gammel til ny plan. Både studieseksjonen ved fakultetet og studieadministrasjonene ved instituttene bruker mye ressurser for å takle utfordringer som oppstår underveis i innfasingsarbeidet.

En viktig komponent i den nye planen er bruk av alternative undervisnings- og vurderingsformer. Teambasert læring (TBL) og ulike former for digital støtte til tradisjonell undervisning er en viktig del av den nye studieplanen. Det er i 2016 avholdt to piloter av stasjonsbasert klinisk eksamen (OSCE) for medisinstudiet, og dette arbeidet fortsetter i 2017. OSCE-eksamen har også vært avholdt for et emne i farmasistudiet, i samarbeid med Universitetet i Tromsø. Erfaringene er positive og ordningen vil bli videreført. Det er opprettet referansegrupper for noen av semestrene i medisinstudiet, kalt «Studentenes undervisningsutvalg (STUND)» for å sikre medvirkning i arbeidet med ny studieplan. Dette planlegges overført til andre semestre.

Fakultetet har i tidligere opptak til grunnstudier sendt ut flere tilbud enn vi har studieplasser, dette for å kompensere for frafall i studiestarten og første studieår. I opptaket for 2016 var det langt flere som takket ja til studieplasser på farmasi, human ernæring og tannpleie enn tidligere, noe som resulterte i meget store kull for disse programmene. For farmasi er det iverksatt kartlegging av økte ressursbehov hvor det settes inn tiltak der hvor en har identifisert flaskehalser i studiet. Dette gjelder både undervisningsressurser og arealbehov. På tannpleierstudiet vil de største utfordringene være i den kliniske delen av programmet, men her har en lagt om noe undervisning hvor studentene samarbeider to og to om pasientbehandlingen («dyad training»). For ernæring har utfordringene vært mindre, men det er uheldig at det store opptaket i 2016 har falt sammen med ikke planlagt fravær av sentrale undervisningspersoner.

Studieplanen for odontologistudiet er også under revisjon. En arbeidsgruppe er oppnevnt, og høsten 2016 fikk fagseksjonene ansvar for å kartlegge kompetansebehovet til ferdige kandidater, støttet av spørreskjema til Tannlegeforeningens medlemmer. Ulike arbeidsgrupper er i gang med planlegging/kartlegging av avgrensede definerte problemstillinger i studiet. Arbeidet fortsetter i 2017.

Fakultetet er også delaktig i diverse nasjonale harmoniseringsprosesser som skal høyne studiekvalitet hos de lærestedene som tilbyr aktuelle profesjonsutdanninger innen helsefag. Dette inkluderer blant annet felles læringsutbytte for medisinstudiet, nasjonal delprøve i medisin, samt et nystartet arbeid om felles rammeplaner for alle autorisasjonsbærende helseutdanninger.

Nye rammeplaner for alle helsefagutdanninger er et arbeid som er i startfasen. Hensikten er å harmonisere studieløpene ved at det utarbeides felles nasjonale læringsutbyttebeskrivelser. Siden MOF har flere helsefagutdanninger, vil dette arbeidet ha prioritet de kommende årene og vil kunne få implikasjoner for planer og kvalitet i våre studieprogram.

Status for revisjonsarbeidet i studieprogrammene

Ved MOF har vi valgt å gjennomføre programrevisjonen som en todelt prosess. Programutvalgene har fra oktober til februar revidert alle programbeskrivelsene ved fakultetet, og i tillegg fått oppgaven med å se på emnesammensetningen innad i programmene og identifisere emner som har et særlig behov for revisjon. Arbeidet ble oppsummert på fakultetets programutvalgsseminar 9. februar.

I slutten av februar startet arbeidet med revisjon av emner, og denne delen av revisjonsprosessen er det instituttene som er ansvarlig for. Dette arbeidet vil fortsette i vårsemesteret 2017. Programutvalgene vil fortsatt være delaktige i arbeidet, som dialogpartnere for instituttene. Fakultetet har satt av midler til f.eks seminarer og annen støtteaktivitet rundt revisjonsarbeidet.

Oppfølging av resultater fra Studiebarometeret

Fakultetet ser Studiebarometeret som et verdifullt verktøy for å kvalitetssikre utdanningene. Vi merker at Studiebarometeret i stor grad er etablert som et aktivt verktøy i sektoren, som både ansatte, studenter og prospektive studenter benytter seg av. Nytteeffekten av barometeret er høyest for de større programmene med mange studenter, der resultatene enklere lar seg generalisere og sammenligne. Flere av våre mindre studieprogram har for få respondenter til å få ut data, og de aktuelle programmene vil mer aktivt markedsføre Studiebarometeret for å øke svarprosenten mot neste spørring. Fakultetet har benyttet resultatene aktivt i kvalitetsarbeidet.

Flere programutvalg melder at de på områder hvor de har satt i gang tiltak, kommer bedre ut i årets undersøkelse. Fakultetet vil derfor aktivt oppmuntre programutvalgene om å bruke resultatene aktivt for å heve kvaliteten på studieprogrammene.

I oppfølgingen av resultater fra Studiebarometeret som ble publisert februar 2017 har fakultetet særlig hatt oppmerksomhet mot Masterprogram i human ernæring, som kom spesielt svakt ut. Vi har gått i dialog med fagmiljøet for å avdekke årsaker til den svake evalueringen med tanke på utarbeiding av tiltak.

Gjennomførte programevalueringer i 2016

Det har i 2016 blitt gjennomført programevaluering av Bachelorprogram i human ernæring, Masterprogram i klinisk ernæring, samt studieretningen genetisk veiledning under Masterprogram i helsevitenskap.

Arbeid med økt gjennomstrømming og reduksjon av frafall

Det har vært gjennomført et større utredningsarbeid vedrørende frafall, og dette har vært tatt opp som tema i ulike ledersamlinger på fakultets- og instituttnivå. Våre utdanninger har forholdsvis lite frafall totalt sett, men det er forskjeller mellom programmene.

Tannpleie er det studiet som klart har merket frafall tidligere. Det virker som om fjorårets store kull har mindre frafall enn vanlig etter første semester, og et bedre studentmiljø ved studiet kan spores. Ernæring merker også en reduksjon i frafall fra bachelorgraden. Odontologi har tradisjonelt hatt en del studenter som søker overgang til medisinstudiet etter første år, men med den nye planen er dette vanskeligere enn før. Fakultetet får mange spørsmål om dette i opptaksperioden, og våre studieveiledere fraråder søkere som ønsker medisin om å søke seg til odontologistudiet.

Farmasimiljøet bruker aktivt semesterevalueringer for å planlegge undervisningsbelastning bedre, og dermed forhindre frafall.

Endringer og dimensjonering av studietilbud og opptak

Institutt for global helse og samfunnsmedisin planlegger et nytt «Masterprogram i samfunn og helsevitenskap» som skal erstatte dagens Masterprogram i helsevitenskap. Arbeidet skal ferdigstilles tidlig vår 2018, og første opptak er planlagt høsten 2019.

Det er fortsatt et ønske om flere fullfinansierte studieplasser innen farmasi og ernæring.

Oppfølging av Handlingsplan for etter- og videreutdanning 2015-2017

MOF sine portefølje innen etter- og videreutdanning kan grovt sett inndeles i tre: Vår erfaringsbaserte master i helseledelse, spesialistutdanningen i odontologi, samt spesialist- og etterutdanning av leger i samarbeid med legeforeningen.

Erfaringsbasert master i helseledelse, kvalitetsforbedring og helseøkonomi er rettet mot å gi ledere i helsesektoren et kompetanseløft, og er i den forstand i harmoni med delmål B av universitetets EVU-strategi. Dette faglige tilbudet blir nå styrket med et kurs innen helse-IKT, der bruk av bla. kvalitetsregistre og sektorspesifikke dataverktøy står sentralt. Dette skjer i samarbeid med en rekke aktører innen IKT-feltet i helsesektoren.

Ingen av våre programtilbud er undervisningsfag i skolen, men våre fagpersoner er delaktige i f.eks. faglig-pedagogisk dag.

Det psykologiske fakultet

Status for fremdrift av igangsatte kvalitetstiltak og vurdering av behov for nye

Oppfølging av prioriteringer for 2015 og 2016 samt planer for 2017

Fakultetet har i løpet av 2016 fortsatt arbeidet med de endringer som ble varslet i utdanningsmeldingene for 2014 og 2015. Med utgangspunkt i fakultetets *Strategiplan for økt studiekvalitet og en styrking av fakultetets fagmiljø* (Studiekvalitetsprosjektet) har fakultetet endret sin studieprogramportefølje, og har i 2016 som i 2015 hatt fokus på implementering av de vedtatte endringene. Fakultet har i 2016 økt sin deltakelse i DigUiB prosjektet, blant annet gjennom digital eksamen og videreføring av tiltaket DiG-lunsj, der digitale hjelpemidler i undervisningen presenteres for ansatte. Vi har også hatt noe opplæring via Læringslab. En prioritert målsetting er å styrke tilhørighet og gjennomføring på lavere grads studier og tiltak knyttet til resultatene i studiebarometeret (2014, 2015 og 2016). Fakultetet viderefører en avsetning kr 750 000 i budsjettet for 2017 der studieprogram kan søke om prosjektmidler til utvikling av tiltak som øker studiekvalitet. Tanken er at det enkelte studieprogram skal få et økt handlingsrom og støtte i kvalitetsutvikling (emner, studieplaner og praksis). I 2015/16, som følge av Studiebarometeret, fikk hvert institutt 10 000 til tiltak som skulle øke dialogen mellom studenter og faglig ansatte. I 2017 kommer denne summen som overføring til instituttene. Tiltaket har vært positivt.

Erfaringene fra oppstart av flere nye studieprogram i 2016, endret opptaksordning for profesjonsstudiet i psykologi og arbeidet med å redusere frafall på flere studieprogram synliggjorde viktigheten av at fadderuke-arrangementene, prioritering av tiltak for nye studentgrupper, og at disse studentgruppene inkluderes i studentaktiviteter/utvalg. En har

derfor valgt å videreføre ordningen med direkte søknader fra PSF om slike spesielle tiltak også i 2017 og har informert om muligheter og føringer i tildelingsbrevet til PSF.

Satsningsområder i 2016 har vært:

- Implementering av nye og reviderte studieprogram
- Videreføringen av arbeidet med integrert master i spesialpedagogikk/logopedi med oppstart høst 2017
- Digitalisering
- Tiltak knyttet til studiebarometeret
- Mentorordning
- Internasjonalisering
- Etter- og videreutdanning
- Portefølje og dimensjonering: Planer for endringer og dimensjonering av studietilbud og opptak

Studiekvalitets- eller læringsmiljøtiltak fakultetet har hatt særlig oppmerksomhet om i 2016.

Gjennom studiekvalitetsprosjektet har fakultetet hatt fokus på kvalitet i nye og reviderte studieprogram, samt rekruttering, tilhørighet og gjennomføring på alle bachelor- og masterprogram. På bachelornivå har økt tilhørighet på programmene vært særlig viktig, mens på masterprogrammene har rekruttering hatt størst fokus, begge med mål om å hindre frafall. Det har også vært prioritert å synliggjøre årsstudium som et verdifullt selvstendig studium knyttet til videre studier. Sammen med karrieresenteret til Studentsamskipnaden i Bergen (SiB) hatt fakultetet et godt samarbeid for å synliggjøre arbeidsrelevante i bachelor- og masterprogrammene. Dette arbeidet vil fortsette i 2017, blant annet gjennom et felles pilotprosjekt.

Kvalitetsutvalget for undervisning og evaluering (KUE) har også hatt fokus på studentenes læringsmiljø, herunder studentarbeidsplasser og ombygging av Christies gt. 12. Et annet ansvarsområde for KUE har vært internasjonalisering/studentutveksling, samt videreføringen av fakultetets evalueringspraksis «Deltakende evaluering». I tillegg har KUE fokusert på tiltak knyttet til DigUiB.

Arbeidet med å forbedre det fysiske læringsmiljøet /ombygging i Christies gt. 12, ble igangsatt i januar 2016 og ble ferdigstilt til semesterstart i august, 2016. Ombyggingen har sikret studentene både nye lesesalsplasser, nytt studentsosialt lokale (Kurerbar) samt at PSF sitt kontor nå er nærmere der studentene faktisk er. Fakultetets informasjonssenter inngår også som en del av de nye lokalene i Christies gate 12

Fakultetet arbeider videre med styrking av lærerutdanninga ved UIB, i tråd med innføring av nye Nasjonale rammeplaner for integrert lektorutdanning og PPU. De siste årene har vi også hatt en betydelig styrking Program for Universitetspedagogikk, staben består nå av fem førstestillinger og emneporteføljen utvides. Det er også av 2016 nye emner, blant annet et emne rettet mot både administrativt ansatte og PhD.

Utfordringer i studiekvalitets- eller læringsmiljøarbeidet i 2016

Lokal styringsstruktur knyttet til studieprogrammene har vært i fokus og vi har også i 2016 gjennomført flere møter med alle institutt og fagmiljø for å skape gode rutiner rundt studieprogrammene, både i form av studentkontakt, men også for å kvalitetssikre emner og program. Fokus på god kommunikasjon mellom instituttene og studentene har vært og er prioritert ved at alle institutt har gjennomført regelmessige frokost/lunsjmøter og andre tiltak sammen med studentene. Dette er det gitt støtte til. I forhold til frafall og gjennomføring har fakultet som mål å øke gjennomføringen på samtlige bachelor- og masterprogram samt øke bevisstheten rundt relevansen av årsstudium i psykologi. Mye av dette arbeidet ligger til grunn for den omleggingen av studieporteføljen som fakultetet nå implementerer. I tillegg satses det også på psykologididaktikk. Det har også vært gjennomført karrieredager og studievalg møter for alle våre studenter, i tillegg til de faste møtepunktene ved fakultetet og instituttene. Opprettelsen av fagutvalg og involvering av studentrepresentanter i ulike råd og utvalg har vært prioritert i 2016 og vil også bli prioritert i 2017.

Fakultetet har fortsatt fokus på digitalisering har ligget i front for omleggingen til digital eksamen og elektroniske litteraturlister. I tillegg har vi forumet «DigLunsj» et lavterskeltilbud som skal bistå fagpersoner som ønsker å ta i bruk digitale hjelpemiddel og der fagpersoner kan legge frem ideer og erfaringer rundt digitalisering i eget emne/program.

Vi har videre hatt fokus på både timeplanlegging og eksamensplanlegging og endringer knyttet til dette. Rutiner for arbeidet, både under og etter publisering av timeplan, er justert i tråd med de signaler vi har fått fra studentene, fagmiljøene og UiB sentralt. I gjennom møter med studentene i hele 2016 har vi gjennomført tiltak for å bedre praksisen rundt denne timeplanlegging med det resultat at antall endringer i timeplan etter publisering er redusert. Følgelig er også antall klager fra studentene redusert.

Det psykologiske fakultet har mange praksisnære utdanninger og et betydelig antall studenter er til enhver tid i praksis. Dette gjelder studenter på følgende studieprogrammer.

- Master i Arbeids- og organisasjonspsykologi (fra 2018)
- Master i logopedi
- Profesjonsstudium i psykologi
- Bachelorprogram i spesialpedagogikk
- Praktisk pedagogisk utdanning (PPU)
- Lektorutdanningen

Tabell 1 viser estimert praksisomfang på relevante studieprogrammer for høst 2016 og vår 2017

Studieprogram	Høst	Vår	Totalt	Merknad
PPU	130	123	253	
5-LU	344	57	401	
Logopedi	21	21	21	
Spes.ped.	50	0	50	
Profesjon psyk.	307	220	527	

Studieprogramevalueringer i 2016 og status for revisjonsarbeidet

Studieprogramevalueringer. Gjennomføring i 2016 og planer for 2017.

I plan vedtatt i KUE ble det satt opp programevaluering av profesjonsstudiet i psykologi og praktisk pedagogisk utdanning i 2015. Siden evaluering av masterprogrammene ble utsatt til 2015 ble evaluering av profesjonsstudiet i psykologi og PPU først bli gjennomført i 2016.

Fakultetet har utarbeidet notatet *Deltakende evaluering* som er fakultetets gjennomgående praksis for evaluering. Arbeidet med emnevaske av alle emner er en pågående prosess og et pedagogisk utviklingsarbeid som også er knyttet til program- og emneevaluering. Fakultetet har det siste året hatt fokus på å legge inn våre ulike evalueringer/rapporter da dette tidligere ikke har vært godt nok gjennomført.

Resultatene fra Studiebarometeret i 2014, 2015 og 2016; hvilke tiltak er gjennomført i 2016 og/eller planlagt i 2017. Fakultetets arbeid med frafall og gjennomstrømming.

Fakultetet gjennomførte i 2015 en rekke tiltak knyttet til resultatene i studiebarometeret, frafall og gjennomføring. Disse tiltakene er videreført i både 2016 og planlagt videreført i 2017

- Omlegging og utvikling av studieprogram gjennom studiekvalitetsprosjektet med mål å gi flere gradsgivende løp, årlige tilbud om masterstudier
- Faste student-lunsjer/frokoster mellom institutt og studenter.
- Studentrepresentanter i alle råd og utvalg i samarbeid med studentorganisasjonen PSU
- Opprettelsen av fagutvalg på de fleste studieprogram
- Samarbeid med SIB karrieresenteret for å vise arbeidsrelevante i de ulike studieprogrammene

Oppfølging av handlingsplaner

Aktivitet i etter- og videreutdanning (EVU). Status i 2016 og planer for 2017.

Fakultetet har det siste årene arbeidet systematisk for å bygge opp og vedlikeholde en attraktiv EVU-portefølje. Vi opprettet høsten 2014 en administrativ prosjektstilling for å tilrettelegge for økt satsing på EVU. Satsingen tar utgangspunkt i Handlingsplan 2015-2017 Etter- og videreutdanning ved Universitetet i Bergen som foreslår en styrking av UiBs EVU-portefølje i forhold til ulike satsingsområder. For å synliggjøre fakultetets EVU - tilbud er det utarbeidet en rullerende 2-årsplan for EVU-kurs fra 2015 og utover. EVU planen skal revideres og oppdateres i KUE to ganger pr år og danner grunnlag for fakultetets innmelding av kurstilbud til UIB sentralt. Fakultetet har ikke hatt noen økning antall etter- og videreutdanningstilbud i 2016, men det har kommet mange søkere til de studiene som vi har utlyst. Det er blitt satt i gang flere satsinger på digitalisering av EVU-tilbudene ved fakultet.

Internasjonalisering

Det er også en kontinuerlig oppmerksomhet rundt internasjonalisering på flere nivåer. Vi har i dag en relativt høy andel inn og utreisende studenter, men fordelingen mellom studieprogrammene er noe skeiv. Det er derfor fortsatt behov for å ha fokus på området blant annet for å sikre at:

- Alle våre gradsgivende studieprogrammer har utvekslingsmuligheter
- At vi har et tilstrekkelig antall engelskspråklige emner som gjør det mulig for oss å ta imot et gitt antall innreisene utvekslingsstudenter
- At vi bidrar til å oppfylle UIB sine strategiske målsetninger knyttet til internasjonalisering

Portefølje og dimensjonering

Portefølje og dimensjonering: Planer for endringer og dimensjonering av studietilbud og opptak:

For 2017/2018 er opptaksrammen for SO opptaket 510 plasser og for masterstudiene xx antall plasser. For praktisk pedagogisk utdanning /PPU heltid/deltid) er tallet 290 studieplasser.

Opptaksrammen for masterstudiene ved fakultet er økt de siste årene som følge av intern omdisponering av studieplasser.

Ut fra det sterke søknungen i Samordna opptak er det behov for nye studieplasser også i årene framover. Det er imidlertid ikke konkrete planer om å foreta vesentlige endringer i dimensjonering eller opptak, for 2017, dersom fakultetet ikke får tilført nye fullfinansierte studieplasser.

Planer for utvikling av studietilbudet, oppretting/nedlegginger av studieprogram, vurdering av robusthet i fagmiljø og fordeling av studieplasser

Fakultetet setter av egne midler til å dekke omstillingskostnader og forskutterte nyttilsetninger i løpet av 2016 i påvente av økte resultatmidler i perioden 2016 – 2018. Fakultetet gjør dette for å skape robuste fagmiljø som er bedre i stand til å gjennomføre forskningsbasert undervisning på kvalitativt gode og samfunnsrelevante studieprogram. Dette vil resultere i et økonomisk underskudd de første årene av prosjektperioden (2016-2018), men på sikt vil dette rettes opp via økt studiepoengproduksjon og resultatmidler.

I studiekvalitetsprosjektet ligger det planer klare, godkjent av universitetsstyret, for å realisere en 5-årig integrert utdanning i logopedi med start høsten 2019. I løpet av 2017 vil fakultetet søle å utrede en mulig etablering av en egen mastergrad i spesialpedagogikk. En slik satsing vil være i tråd med nasjonale satsinger innen skole og helse. Forutsetningen er at fakultetet blir tilført nye studieplasser knyttet til spesialpedagogikk og logopedi. Videre er det viktig for fakultetet å øke studieplassene på de studieprogrammer som er knyttet til helsefagene og etableringen av Helsecampus Årstadvollen. Fakultetet spilte inn ønske om nye studieplasser til universitetsstyret (sak 143/16 – forslag til statsbudsjett 2018 – innspill fra Universitetet i Bergen Konkret betyr dette at fakultet opprettholder ønsket om å øke antall studieplasser på profesjonsstudium i psykologi, master i barnevern, logopedi og bachelor i spesialpedagogikk. De samme innspillene som ble gitt i universitetsstyresaken er gjengitt i tabellen under.

Tabell 2 innspill om nye studieplasser program, antall og finansieringskategori

Studie	Antall	Kategori
Profesjon psykologi	13	A
Mastergrad i Barnevern	5	D
Logopedi	40	C
Bachelor i spesialpedagogikk	17	D

Det arbeides videre med å implementere de endringene i studieprogram som er vedtatt gjennom studiekvalitetsprosjektet og som er vedtatt av fakultetsstyret og styringsgruppen for lektorutdanningen. Konkret arbeider fakultetet videre med å etablere ett femårig integrert studium i logopedi. Studieplanen er allerede godkjent av universitetsstyret, men en realisering er avhengig av nye fullfinansierte studieplasser som da også bidrar til den nødvendige robustheten i fagmiljøene. Det satses på lektorutdanning og praktisk pedagogisk utdanning PPU og psykologididaktikk som et resultat av at fakultetet fikk 15 nye studieplasser i psykologididaktikk i 2016. UIB har fått nye studieplasser også på lektorutdanningen (integrert lærerutdanning) og det er en satsing hvor fakultetet bidrar med pedagogikk og praksisopplæring/utplassering.

Det skal også utredes å gå over til en ettfagsmodell for PPU. I tillegg vil fakultetet utrede muligheten for å etablere en mastergradsutdanning i spesialpedagogikk.

I 2017 fortsatt fokus på:

- Samarbeid med PSF (ny studentorganisasjon) i rekruttering av studenter til fagutvalg og valg av representanter til råd og utvalg
- Videreføring av faste studentfrokoster mellom PSF og fakultetsledelsen
- Styrke kontakten mellom institutt og nye fagutvalg gjennom faste møter og representasjon i råd og utvalg
- Implementering av nye og reviderte studieprogram med særlig fokus på gjennomføring av 2 og tredje studieår (kull tatt opp i 2016).
- Fokus på endring i studieporteføljen og rollen årsstudiene har i videre studier.
- Involvering av studenter i alle deler av Deltakende evaluering
- Omlegging av Praktisk Pedagogisk utdanning PPU – utrede ettfagsmodell
- En reduksjon i antall vikarer og timelærere til fordel for flere faste vitenskapelige stillinger som vil gi bedre muligheter for kontakt, samhandling og studiestøtte overfor studentene.
- Fortsatt fokus på sammenheng mellom læringsutbytte og vurderingsform, og arbeids- og undervisningsformer, samt en videreføring av kvalitetsarbeidet med både emne- og programbeskrivelser i tråd med Norsk kvalifikasjonsrammeverk (NKR).
- Øke bevissthet og kunnskap om utdanningsledelse på alle nivå i organisasjonen. Jevnlige møter mellom programansvarlige, visedekan og studiesjef.
- Videreføring av DIG-lunsj som er et månedlig arrangement der ulike digitale hjelpemidler blir presentert og i noen grad prøves ut.
- For å sikre god tilhørighet og profesjonsidentitet skal dagens mentorprogram for profesjonsstudentene over de to første studieårene videreføres.

Appendiks: Opptaksrammer

I tråd med et som er meldt inn i utdanningsmeldingen, og med de føringer som ligger i tildeling av studieplasser. Melder fakultetet en foreløpig opptaksramme for studieåret 2018/19.

Merk at fakultetet har både frie studieplasser (ramme) og øremerkede studieplasser som i stor grad ikke kan omfordes til andre studier. Øremerkede studieplasser gjelder profesjonsutdanningen i psykologi, praktisk pedagogisk utdanning, spesialpedagogikk og logopedi.

Tabell 3: Opptaksrammer for bachelorprogram og profesjonsstudium i psykologi for studieåret 2018/19

Kode	Program	Ramme 2018/19
BAPS-PSYK	Bachelorprogram i generell psykologi	60
BAPS-AOP	Bachelorprogram i Arbeids- og organisasjonspsykologi	60
BAPS-PED	Bachelorprogram i pedagogikk	40
BAPS-SPED	Bachelorprogram i spesialpedagogikk	23
ÅRPS	Årstudium i psykologi	225*
ÅRPED	Årsstudium i pedagogikk	40
PRPSYK	Profesjonsstudium i psykologi	87
	Totalt	535

- Opptaksrammen på årsstudium ble oppjustert med 25 studieplasser sommeren 2017. Samme opptaksramme er lagt inn for 2018/19 i universitetssyresak 159/16

Tabell 4: Opptaksrammefor masterprogrammene for studieåret 2018/19

Tall for enkelte studieprogram og studieretninger er ikke vedtatt. Instituttene ser på den type studieplass (ramme eller øremerket), samlede veilederkapasiteten på instituttet og den spesifikke utdanningsbakgrunnen til søkere når de vurderer den endelige fordeling av masterplassene på instituttet. Opptaksrammene for master således retningsgivende

Institutt	Per institutt	Per program
Institutt for biologisk og medisinsk psykologi	32	
Master i psykologi		10
Master i logopedi		22
Institutt for Pedagogikk	20	
Master i pedagogikk Campus*		10
Master i pedagogikk IKT*		10
HEMIL	65	
Master i Barnevern		25
Master i helsefremmende arbeid		20
Master in Global development Theory og practice		20
Institutt for Samfunnspsykologi	40	
Master i psykologi		40
Totalt	157	157

- Master i pedagogikk og pedagogikk IKT har opptak hvert andre år. I 2018 er det således master pedagogikk IKT som skal ha opptak.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Bakgrunn

Utdanningsmeldingen for Det samfunnsvitenskapelige fakultet gir en overordnet vurdering av utdanningsaktiviteten i 2016.

Utdanningskvalitet

Alle våre institutt jobber aktivt med å bedre utdanningskvaliteten i sine programmer. Spesielt har det vært fokus på å videreutvikle kvaliteten på utdanningstilbudet i det første semesteret. I tillegg har alle instituttene iverksett tiltak for å følge opp Studiebarometeret.

Sosiologisk institutt har innført flere typer undervisningsformer, flere arbeidskrav og mer varierte evalueringsformer. I tillegg har de hatt en økt satsing på å formidle hva studiet innebærer og hvilken yrkesrelevans det har. Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap fremhever mentorprogrammet og at de har sikret mer variasjon i vurderingsordninger, særlig i første del av bachelorprogrammet. Tilknyttet det nye introduksjonskurset AORG100a er det også prøvd ut flere faglig-sosiale tiltak. Institutt for sosialantropologi fremhever også mentorordningen og større variasjon i vurderingsformer. I tillegg har instituttet opprettet et eget arbeidslivspanel og har innført to studentrepresentanter i undervisningsutvalget. Også Institutt for informasjons- og medievitenskap fremhever mentorordningen og modellen «Studenten i sentrum» (SIS), der studentene møter og samtaler med tidligere studenter. På de profesjonsorienterte programmene er studentene i kontinuerlig kontakt med faglærere gjennom veiledning, gruppeundervisning og felles teknisk opplæring. Institutt for geografi fremhever den studentnære kontakten gjennom feltkurs og ekskursjoner, og planlegger nå å gi seminarledere på GEO100 og GEO110 en mentorrolle for de nye studentene. I tillegg planlegger instituttet å tilby opplæring i akademisk skriving som del av introduksjonsemet. Institutt for sammenliknende politikk fremhever satsingen på digitalisering av undervisningen, videoproduksjoner og en satsing på varierte og studentengasjerende undervisnings- og vurderingsformer. Også dette instituttet har vektlagt opplæring i akademisk skriving for førstesemesterstudenter. Institutt for økonomi har sendt ut et eget spørreskjema til bachelorstudentene før jul, med fokus på egeninnsats, frafall og seminarundervisning. Svarene er sendt programsensor og vil sammen med resultatene fra studiebarometeret danne grunnlag for videre diskusjoner om tiltak.

Fakultetet har også satt i verk flere tiltak for å bedre utdanningskvaliteten. For det første lyser vi ut utdanningsstrategiske midler til bruk for å utvikle studiekvalitet og -tilbud i fagmiljøene. I år lyser vi ut midler særskilt rettet mot tiltak for økt gjennomføring og tettere studentoppfølging, praksis i utdanningene, Etter- og videreutdanning og overførbare rekrutteringstiltak. For det andre har vi opprettet en egen studiekvalitetspris som skal premiere fagmiljøer som jobber aktivt med å utvikle kvaliteten i sine utdanningstilbud. For det tredje setter vi inn tiltak for å bedre mottaket av studentene. Høsten 2017 vil fakultetet bruke flere dager på diverse mottaksarrangementer og faglig-sosiale tilbud for nye studenter.

Arbeidet med å utvikle Ulrikke Pihls hus som et digitalt hus, med rom og utstyr tilpasset studentenes digitale hverdag, er fortsatt en satsing for fakultetet. Våren 2017 har vi, i samråd med Studentutvalget, satt i gang en prøveordning med å dele Ulrikke Pihls hus inn etter fagområdet for å bedre sosial integrering. Etter mottaket av de nye studentene til høsten vil vi evaluere om denne ordningen har vært vellykket.

Gjennomførte programevalueringer i 2016

Fakultetet har gjennomført 9 programevalueringer i 2016, 5 på bachelornivå og 4 på masternivå. Disse er publisert i kvalitetsbasen. Programsensorordningen fungerer godt ved fakultetet, og våre programmer får jevnt over gode tilbakemeldinger fra eksterne sensorer.

Status for revisjonsarbeidet i studieprogrammene

Revisjonsarbeidet ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet blir fulgt opp i henhold til planene. Fagmiljøene har blitt bedt om å se på sammenhengen mellom læringsutbyttebeskrivelsene, vurderingsformene som skal måle om utbyttet er oppnådd, og undervisningsformene som skal føre fram til dette læringsutbyttet for å få til en styrket sammenheng mellom disse. Alle fagmiljø har levert et førsteutkast til reviderte studieplaner på programnivå og har fått tilbakemelding på disse. Studietilbudet på emnenivå går nå gjennom for å finne eventuelle områder der kvaliteten kan videreutvikles. I denne sammenheng melder blant annet Institutt for sammenliknende politikk at rundt to tredeler av emnene i bachelorprogrammet i sammenliknende politikk vil ha andre vurderingsformer enn skoleeksamen. Vi venter at alle fagmiljø leverer inn sine reviderte tekster til 15. mai, og fakultetet vil godkjenne og oppdatere disse fortløpende.

Arbeid med økt gjennomstrømming og reduksjon av frafall i studieprogrammene

Fakultetet har jobbet aktivt det siste året med å øke gjennomstrømming og redusere frafall. Gjennomsnittlig kandidatproduksjon fra 2013 til 2016 ligger på 46 % på bachelornivå og 72 % på masternivå. Dette er en forbedring sammenlignet med året før. Som ledd i oppfølging av strategiplanen ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet, gjennomførte Instituttlederforum våren 2016 en analyse av styrker, svakheter, muligheter og trusler (SWOT-analyse) innen utdanningsfeltet. Følgende mål og tiltak ble identifisert:

Mål: Holde på studentene, øke gjennomføringen og få flere og bedre søkere til studiene våre

Tiltak: Tettere (studentnær) oppfølging av studentene, flere studentnære aktiviteter, mindre grupper og mer skriving. Med studentnær oppfølging menes bl.a. seminarer, skriftlig innlevering og oppfølging, mentorordning etc.

Dette ble videre fulgt opp i utdanningsforum og studentforum og resulterte i et notat som tok for seg kandidat- og studiepoengproduksjon ved SV-fakultetet. Deretter ble det satt ned en mindre arbeidsgruppe skulle foreslå tiltak for mer studentnær oppfølging med særlig siktemål å redusere frafall. En tiltaksplan blir i april 2017 lagt fram i fakultetsstyret. Her blir det blant annet foreslått å innføre mer obligatoriske øvelser for å øke studieintensiteten og leveransekravet tidlig i løpet, å iverksette tiltak for bedre sosial integrering, å gi studentene flere tilbakemeldinger på arbeid underveis i løpet og å bygge studentenes selvillit gjennom et større fokus på ferdigheter, og arbeidsrelevansen av de ferdighetene de lærer

Det er også sentralt å sikre bedre rekruttering til masterprogrammene fra våre egne bachelorprogram. Flere fagmiljøer har allerede satt i gang gode tiltak, blant annet mentorordninger, midtveisevalueringer, egne masterutvalg og faste møter med fagutvalgene. Fakultetet har også arrangert masteruke denne våren, for å svare på eventuelle spørsmål om masteropptaket.

Portefølje og dimensjonering

Sosiologisk institutt etablerte våren 2017 tilbud om sosiologi som fag 2 i HF's integrerte lektorutdanning. Instituttet ønsker nå å opprette et tilbud om integrert lektorutdanning innen sosiologi fra og med høsten 2018. Opprettelsen av et slikt tilbud forutsetter tilførsel av 20 studieplasser.

Det ble høsten 2015 klart at kvoteprogrammet ikke ville bli videreført fra 2016, og fagmiljøene måtte dermed vurdere om det var aktuelt å tilby programmene for selvfinansierende og eventuelt norske studenter. Institutt for sosialantropologi besluttet å ikke lyse ut Master's Programme in Anthropology of Development i 2016. Fakultetet har nå besluttet å legge ned dette programmet.

Oppfølging av handlingsplaner

SV-fakultetet følger godt opp Handlingsplan for etter- og videreutdanning 2015-2017. I to omganger har fakultetet lyst ut strategiske midler til satsing på etter- og videreutdanning, noe som foreløpig har resultert i at to av våre fagmiljø har konkrete planer om å utvikle nye tilbud. Institutt for sosialantropologi har utviklet et emne med tittelen «Flerkulturell forståelse og kommunikasjon» med

planlagt oppstart vår 2018. Sosiologisk institutt planlegger et kurs med oppstart høst 2018 som også vil være rettet mot mennesker som i deres daglige virke har med innvandrere å gjøre. Institutt for sammenliknende politikk vil tilby et nytt kurs fra høsten 2017 med tittelen «Organisering for samfunnssikkerhet og krisehåndtering. Terrorisme og terrorbekjempelse». Institutt for administrasjon- og organisasjonsvitenskap et utviklingsprosjekt i sine tilbud innen Teknologiledelse og Forvaltningspolitikk, med utvikling av nettbaserte, audio-visuelle ressurser til hver samling.

Studietilbud og opptaksrammer 2018

Samordna opptak

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Bachelor	761	761	767	783	783	783
BASV-AORG	73	73	89	86	86	86
BASV-EUR	30	30	30	30	30	30
BASV-FILM	22	22	22	26		
BASV-GEOG	50	50	66	56	56	56
BASV-IKT	20	20	20	20	20	20
BASV-INFO	50	50	52	55	55	60
BASV-JOU					22	22
BASV-JOURN	22	22	22	26		
BASV-KOGNI	22	22	22	22	22	22
BASV-MEVI	58	58	58	63	67	63
BASV-MIX					20	20
BASV-NYMED	20	20	20	22		
BASV-POLØK	20	20	0	20	20	20
BASV-SANT	77	77	93	81	81	81
BASV-SAPO	87	87	97	95	95	95
BASV-SOS	80	80	80	85	88	88
BASV-SØK	70	70	96	96	99	99
BASV-TVP					22	22
BASV-UTVIK	60	60	0	0	0	0
Integrert master	22	22	22	22	22	22
PROF-SØK	22	22	22	22	22	22
Årsstudium	177	177	171	167	161	158
ÅRSV-AORG	23	23	26	25	22	21
ÅRSV-GEOG	20	20	22	22	22	21
ÅRSV-INFO	12	12	12	12	10	10
ÅRSV-MEVI	20	20	22	22	21	21
ÅRSV-SANT	20	20	22	22	22	21
ÅRSV-SAPO	20	20	23	22	22	22
ÅRSV-SOS	22	22	22	21	21	21
ÅRSV-SØK	20	20	22	21	21	21
ÅRSV-UTVIK	20	20	0	0	0	0
Totalt	960	960	960	972	966	963

Masterprogrammer

	Rammer 2015	Rammer 2016	Rammer 2017	Rammer 2018
MASV-AORG	20	23	23	28
MASV-GEOG	23	23	23	23
MASV-INFO	22	27	20	24
MASV-JOU			12	7
MASV-MAN			12	7
MASV-MEHA	10	10	10	10
MASV-MEVI	35	40	23	25
MASV-MIX			12	7
MASV-PUBAD	10	10	14	15
MASV-SADE	0	0	0	0
MASV-SANT	20	20	21	21
MASV-SAPO	30	30	25	28
MASV-SOS	15	20	22	22
MASV-SYSDY	20	22	23	23
MASV-SØK	50	45	30	30
Opptaksramme	255	270	270	270

Endringer

Det er trukket fra 3 årsstudieplasser på grunn av omgjøring av studieplasser fra årsstudieplasser til bachelorstudieplasser i 2013. Dette er nødvendig for at inntektsendringen i årstudiet skal være lik inntektsendringen for bachelorstudiene. Årsstudiene reduseres med 6 plasser fra 2015, 3 studieplasser fra 2016, 6 studieplasser fra 2017 og 3 studieplasser fra 2018.

På grunn av at kvoteordningen ble lagt ned ble det ikke gjennomført opptak i studieprogrammet MASV-SADE (Master's programme in Social Anthropology) i 2016. Dette programmet har hatt opptak annethvert år, derfor har SV-fakultetet hatt enten 255 eller 275 studieplasser på master. I 2016 ble studieplassene fordelt ut til de øvrige studieprogrammene. Dette har gitt en årlig ramme på 265 fra 2016. I tillegg fikk SV-fakultetet tildelt 5 studieplasser på master med virkning fra 2016 (sak 15/5600 og sak 15/5600-103).

Fra 2018 har fakultetet omfordelt 5 studieplasser fra bachelorprogrammet i medievitenskap til bachelorprogrammet i informasjonvitenskap. Begge disse programmene tilhører institutt for informasjons- og medievitenskap og endringen har blitt gjort med bakgrunn i søkertallene til disse programmene.

Fakultet for kunst, musikk og design

Utdanningsmelding 2016, Fakultet for kunst, musikk og design (KMD)

KMDs arbeid med kvalitet i utdanning og undervisning utgår fra utredningsarbeidet som er gjort i 2016, i samarbeid mellom fagmiljøene ved Kunst- og designhøgskolen i Bergen (KHiB) og Griegakademiet – Institutt for musikk (GA).

Igangsatte kvalitetstiltak

Ved KMD har følgende to programevalueringer blitt fulgt opp i 2016: Sluttrapport for programsensor for bachelorprogram i utøvende musikk eller komposisjon 2013-2015 og programevaluering av Integrert masterprogram i musikkterapi.

Punkt til forbedring i BA i utøvende musikk eller komposisjon er:

- nivåtilpassing av musikkteoretiske emner.

- emnet Musikk, kultur og samfunn: endringer i undervisningsform/opplegg.
- etablering av klarere rammer for midtveis/underveis-evaluering.

Et kritisk forhold i Bachelorprogram i utøvende musikk eller komposisjon og Masterprogram i utøvende musikk eller komposisjon har vært at stilling i komposisjon ikke har vært besatt. Stillingen blir utlyst våren 2017.

For Integrert masterprogram i musikkterapi peker evalueringsrapporten på:

- et høyt kvalifisert og internasjonalt sammensatt læringsmiljø
- en anbefaling om at femårig integrert master bør deles som egen treårig bachelor og toårig master.
- problematisering rundt om profilering av utdannelsen i Bergen.

Alle innspill og anbefalinger har blitt diskutert i fagmiljøet og har blitt vurdert i revisjonen av studieplanen i 2016/2017.

Resultater fra Studiebarometeret

I 2016 har vi resultat fra seks studieprogram ved daværende institusjoner (KHIB og GA). Tilbakemeldingene her er jevnt over positive, samlet overordnet tilfredshet ligger resultatene i øvre halvdel av skalaen og oftest opp på firetallet, av en mulig score på fem. Masterprogrammet i musikkterapi ligger blant UiBs toppplasserte program i barometeret.

Gjennomstrømming og frafall

Samlet er tallet for gjennomstrømming i studiene på KMD høyt, jevnt rundt 90%, og en høy andel studenter gjennomførte studiene på normert tid. Samtidig observerer vi noe svingning i tallene over tid. Dette forholdet bør følges nøye.

Søkertallene på BA-programmet i musikkvitenskap er gode, men frafallet er noe større enn man skulle ønske. Om tendensen fortsetter, bør det settes i gang tiltak til å forbedre gjennomføringstall.

Om revisjon av studieprogram

I samarbeid med Studieadministrativ avdeling har GA og KHIB planlagt en felles revisjonsprosess for studieprogrammene ved KMD. Arbeidet er påbegynt i 2017, med tilslutning fra fakultetsstyret. En slik prosess skulle ha startet både ved KHIB og GA høsten 2016, men ble utsatt for at KMD og fagmiljøene skulle kunne samarbeide med utgangspunkt i de faglige ambisjonene fakultetet er tuftet på. Arbeidet er prosjektorganisert. Programstyrene er fagnære arbeidsgrupper og fakultetets utdanningsutvalg er styringsgruppe. Siktemålet er at fakultetsstyret skal vedta reviderte studieplaner i oktober.

I 2016 har GA hatt særlig fokus på utvikling og kvalitetssikring av studieadministrative rutiner. Dette har vært gjort med tydelig ledelse og tett oppfølging rundt utvikling av årshjul og det å finne formålstjenlige måter å fordele arbeidet på. Etablering av felles studieadministrativ praksis knyttet til opptak, undervisning og vurdering er en sentral målsetting, som også blir belyst i arbeidet med å revidere studieprogrammene.

Portefølje og dimensjonering.

Griegakademiet ser at studietilbud i utøvende musikk/komposisjon kan utvikles langs tre akser:

- ☐ "Entreprenørmusikere", musikere med arbeid i det frie musikklivet.
- ☐ Musikkpedagoger, kantorer og musikkterapeuter med breddekompetanse.
- ☐ Musikere, sangere og ensembleledere i et internasjonalt, institusjonalisert stillingsmarked.

Nasjonalt har det vært en diskusjon om å få opprettet flere studieplasser i musikkterapi, og instituttet er forberedt på en opptrapping. Her har UiB tildelt studiet ti nye studieplasser i 2016.

Bachelorstudiet i musikkvitenskap må bygges ut, og det er KMDs intensjon å gjenåpne Griegakademiets godkjente mastergrad i musikkvitenskap.

Instituttene for kunst og design er avhengige av norske og skandinaviske kunsthøgskoler, som sikrer kvalifiserte og motiverte studenter. Fagmiljøene har utarbeidet en egen strategi for rekruttering av studenter, og jobber målrettet innen fire satsingsområder. Samtidig ser KMD frem til at morgendagens kunst- og designstudenter etterhvert vil komme fra det nye Utdanningsprogram for kunst, design og arkitektur skole, som tilbys ved 43 videregående skoler fra høsten 2016.

KMDs samlede vurdering er at studieprogrammene i hovedsak er riktig dimensjonert. Fakultetet vil i 2017 prioritere revisjonsprosessen som er startet opp, og konsolidere studieprogrammene, også i lys av Kvalitetsmeldingen.

Etter- og videreutdanning

Høsten 2016 startet GA et nytt videreutdanningstilbud, i Musikkterapi i eldreomsorg.

Skolekorpsledelse er et annet videre-utdanningstilbud ved instituttet.

Fagmiljøene i kunst og design har positive erfaringer med å åpne deler av det ordinære utdanningstilbudet med eksterne deltakere som ønsker fordypning og spisskompetanse innenfor spesifikke områder. Utviklingen har skjedd i samarbeid med eksterne partnere som Designregion Bergen og VISP, produksjon-enhet for visuell kunst. Erfaringene bør omsettes i videre utviklingsarbeid ved fakultetet.

Sammen med den regionale klyngen DesignArena, NHH og HVLiB har KHiB etablert en videreutdanning i «Design Thinking – Strategic Design for Innovation». Samarbeidet om denne tverrfaglige og samlingsbaserte utdanningen for økonomer, teknologer og designere videreføres nå av Institutt for design.